

Spis treści

Wstęp	7
1. Jak doszło na świecie do powstania pierwszych towarzystw naukowych	10
1.1. Przyświątynne skarbnice wiedzy starożytnego Wschodu	11
1.2. Szkoły filozoficzne starożytnej Grecji	15
1.3. Państwowe pracownie naukowe epoki hellenistycznej	23
1.4. Wyższe uczelnie epoki rzymskiej	29
1.5. Średniowieczne nadworne ośrodki naukowe	31
1.6. Kościelne ogniska intelektualne	33
1.7. Średniowieczne uniwersytety	35
1.8. Akademie włoskiego renesansu	42
<i>Literatura</i>	47
2. Czasy polskiej Rzeczypospolitej szlacheckiej	49
2.1. Nadwiślańska Sodalicja Literacka	49
2.2. Dalszy rozwój towarzystw naukowych na świecie w czasach rewolucji naukowej i Oświecenia	53
2.3. Ośrodki nowej nauki w Polsce w XVII wieku	74
2.4. Towarzystwa gdańskie	77
2.5. Próby organizowania ruchu naukowego w osiemnastowiecznej Warszawie	86
2.6. Societas Jablonoviana	96
2.7. Podsumowanie	102
<i>Literatura</i>	104
3. Czasy niewoli narodowej	106

3.1.	Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Warszawie	109
3.2.	Towarzystwo Naukowe w Krakowie	119
3.3.	Towarzystwo Przyjaciół Nauk Lubelskie	125
3.4.	Towarzystwo Naukowe przy Szkole Wojewódzkiej Płockiej	127
3.5.	Polskie towarzystwa naukowe na emigracji	132
3.6.	Rozwój towarzystw naukowych na świecie w wieku XIX	134
3.7.	Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk	146
3.8.	Akademia Umiejętności	156
3.9.	Towarzystwo Naukowe Warszawskie	169
3.10.	Inne polskie towarzystwa naukowe ogólne	176
3.11.	Pierwsze polskie towarzystwa naukowe specjalistyczne	184
3.12.	Uogólnienia i zestawienia	190
	3.12.1. Oblicze ideowe	193
	3.12.2. Rodzaje i formy działalności	196
	3.12.3. Podstawy materialne	198
	<i>Literatura</i>	200
4.	Od pierwszej do drugiej wojny światowej	203
4.1.	Pierwsza wojna światowa i początek niepodległości	203
4.2.	Nowe towarzystwa	205
4.3.	Nowe zjawiska w rozwoju towarzystw naukowych na świecie	210
4.4.	Wewnętrzne przemiany i nowe tendencje rozwojowe polskich towarzystw ogólnonaukowych	219
4.5.	Materialne podstawy działalności	226
4.6.	Wspólna reprezentacja towarzystw naukowych w Polsce i ich próba kierowania rozwojem całej nauki polskiej	230
4.7.	Druga wojna światowa; polskie towarzystwa naukowe w konspiracji i na emigracji	234
	<i>Literatura</i>	238
5.	W Polsce Ludowej	241
5.1.	Nazajutrz po wyzwoleniu	241
5.2.	Na dawnych drogach rozwoju. Kryzys towarzystw naukowych ogólnych	247
5.3.	W okresie wielkich przemian	262
5.4.	Nowe drogi i perspektywy	271
	<i>Literatura</i>	285